

Oslo, 24. oktober 2012

Til energi- og miljøkomiteen på Stortinget

STATSBUDSJETTET FOR 2013

Virkemidler som sørger for at vi faser ut fossil energi

For å løse klimakrisen holder det ikke med produksjon av fornybar energi. Den må erstatte den fossile, som i dag utgjør over halvparten av Norges energiforbruk. Når energimeldingen er skrinlagt, er det en fare for at det bare satses på utbygging av fornybar energi uten at denne faser ut fossil energi. Det trengs en helhetlig plan og nye virkemidler for å fase ut bruken av fossil energi i Norge.

CO₂-avgift for petroleumsindustrien

Petroleumsindustrien er Norges største forurensere og det er positivt at CO₂-avgiften nå økes slik at det blir dyrere å forurense. Denne avgiftsøkningen sørger likevel bare for at petroleumsindustriens kostnader for å forurense blir omtrent de samme som de var i 2007, før industrien ble en del av kvotesystemet. For at utslippene skal ned fra denne sektoren, må avgiften økes ytterligere. Avgiften må ikke reduseres dersom kvoteprisen stiger.

Øk avgiften på fyringsolje

Økt avgift på oljefyring er avgjørende for å fase ut denne. I dag er Sveriges energi- og klimaavgifter på fyringsolje på om lag 3,40 kroner/liter, mens de i Norge er på 1,60 kroner/liter for svovelfri olje. Naturvernforbundet mener avgiftsnivået på fyringsolje i Norge gradvis bør heves til svensk nivå, og at avgiften på naturgass økes tilsvarende, sett i forhold til CO₂-mengden ved forbrenning.

Erfaringene fra Sverige viser at prisforskjellen mellom fyringsolje og fornybare oppvarmingsløsninger er sentralt for å fase ut fossil energi. Da Sverige økte CO₂-avgiften, sank forbruket av fossil fyringsolje med 72 prosent fra 2001 til 2007.

Slett kvotene

Prisen på CO₂-kvoter er i dag så lav at den ikke bidrar til den langsiktige og helt nødvendige omstillingen til et lavutslippssamfunn. Det lønner seg ikke å investere i ny teknologi som gir reduserte utslipp utover de forpliktelsene landene har påtatt seg i Kyoto-protokollen. Norge bør bidra aktivt til å øke prisen på utslipp av CO₂. Det kan vi blant annet gjøre ved å slette de kvotene vi har planlagt å selge i statsbudsjettet for 2013.

Kutt pengene til seismikk

Det foreslås 130 mill. kroner i 2013 til kartlegging, seismikkundersøkelser og andre geologiske datainnsamlinger, særlig i nord. Klimaforskerne sier vi har funnet mer olje enn vi kan ta opp av hensyn til klimaet. Naturvernforbundet mener det er feil å bruke penger på å lete etter mer olje i sårbare havområder ved Jan Mayen og i Barentshavet.

Mål for energieffektivisering

Gjennom klimaforliket har Stortinget bedt regjeringen fastsette et mål for energieffektivisering i bygg i løpet av 2012. Vi ber komiteen legge inn en merknad om at: «Målet for energieffektivisering i bygninger må formuleres som et absolutt tall i form av reelle reduksjoner med utgangspunkt i dagens forbruk. Det bør settes et mål om å redusere energiforbruket med 7 TWh innen 2020 og 40 TWh innen 2040.»

Naturskadelige støtteordninger må avvikles

Det benyttes i dag en rekke økonomiske virkemidler som har skadevirkninger på

naturmangfoldet. Gjennom konvensjonen om bevaring av biologisk mangfold, CBD, er Norge forpliktet til å fase ut miljøskadelige subsidier innen 2020.

Forslag til merknad: *Norge har gjennom ratifisering av CBD-avtalen forpliktet seg til følgende: Senest innen 2020 er virkemidler inkludert subsidier, som er skadelige for biologisk mangfold faset ut eller reformert for å minimere eller unngå negative effekter og positive virkemidler for bevaring av biologisk mangfold er utviklet og tatt i bruk. For å realisere dette ber komiteen om at det foretas en gjennomgang av alle dagens støtte- og subsidieordninger, slik at man snarest kan komme denne forpliktelsen i møte.*

Skogvern

Miljøverndepartementet, kapittel 1427, post 35

Skogbruk påvirker en tredel av landarealet og opptrer i naturområder med aller flest truede arter. Det er avdekket en rekke alvorlige hendelser der bevaringsverdig skog hogges, også områder som var registrert og godt kjent, og som skognæringen hevdet den tok vare på.

Det er gledelig med en økning på 100 mill. kroner til vern av skog. Skal vi nå målet på 10 prosent vern av produktiv skog innen 2020, for å følge opp forskernes anbefalinger, så trengs det betydelig økning i årene som kommer.

Forslag til merknad: *Det må snarest etableres en handlingsplan som sier hvor og hvordan skogvernet skal gjennomføres, inkludert bevilgninger for å gjennomføre planen for å sikre vern av 10 prosent av de biologisk viktigste og mest representative skogområdene innen 2020.*

Ifølge Riksrevisjonens rapport om skogbruksforvaltningen (september 2012), så fins det i dag ikke gode indikatorer for å måle om forvaltningen av skogressursene i Norge er bærekraftig. Videre sier rapporten at det lite kontroll av hvorvidt miljøhensynene følges opp av skogeier fordi kommunene har for liten kapasitet. Riksrevisjonen mener det er behov for at en ser nærmere på kontrollinnsatsen knyttet til skogbruksloven og bærekraftforskriften. Et tiltak for å bedre kontrollmulighetene er å innføre meldeplikt på hogst. Alle andre større inngrep i Norge har i dag en slik plikt, men ikke skogbruket.

Forslag til merknad: *Komiteen ber om at det snarest startes et arbeid for å gjennomgå dagens miljøforskrift i skogbruket med mål å styrke miljøhensyn i skogbruket og få regelverket skjerpet slik at det er i tråd med naturmangfoldloven. Komiteen ber også om at det startes et arbeid for å innføre meldeplikt for hogst i skogen.*

Sedimentopprydding i norske havner må styrkes

Miljøverndepartementet, kapittel 1441, post 39,69, 79

Stortinget har vedtatt et mål om at miljøgifter skal være under kontroll innen 2020. I en rekke havner, som Trondheim, Drammen, Grenland, Stavanger, Ålesund og Harstad, er arbeidet med å fjerne miljøgiftene fra sjøbunnen blitt kraftig forsinket som følge av for små bevilgninger de siste årene. Klima- og forurensningsdirektoratet har varslet store forsinkelser om ikke bevilgningene økes. Miljøgifter i havet tas opp i næringskjeden og er et stort problem for både mennesker og dyr. I 2010 ble det bevilget 157 mill. kroner til opprydding av miljøgifter i sediment, forurenset jord og forurenset jord i barnehager. I 2011 ble bevilgningen på bare 83,5 mill., og for 2012 er bevilgningene ytterligere redusert og for 2013 står den på stedet hvil.

Forslag til merknad: *Bevilgningene til sedimentopprydding må økes betydelig, og anslagsvis til minst 500 mill. kroner årlig for å få til en rask og tilfredsstillende opprydding i norske havner og fjorder. Det må benyttes de faglig sett beste metoder, definert av bredt sammensatte fagmiljøer. Arbeidet må omfatte både opprydding og ny lagring, noe som kan være forskjellig fra sted til sted.*